

Inhoud Februari 2021

<i>Inhoud Februari 2021</i>	1
<i>Woord vooraf</i>	2
<i>Recent verschenen</i>	3
<i>Call for Papers</i>	4
Call for papers: Springer Global Encyclopedia of Territorial Rights	4
<i>Kalender</i>	5
5 februari 2021 – Verdediging proefschrift ‘Fire and life insurance in the Dutch Republic, Development and legal aspects’, Delphine Sirks	5
Expo geschiedenis en de vormgeving van het Leuvense gerechtsgebouw (Leuven)	5
15-16 april 2021 – ESIL Research Forum (Catania)	5
British Legal History Conference 2021 (UITGESTELD: 6-9 juli 2022)	5
<i>Varia</i>	6
Lancering website ‘Cicero gaat verder’	6
FED-tWIN vacature HOST-VUB/ARA	6
Vacature: Faculteitssecretaris Letteren en Wijsbegeerte (VUB)	6
7 Assistant Professor vacatures "Geschiedenis" (Univ. Groningen)	6
Vacature: juridisch medewerker (Algemeen Rijksarchief)	7
Centre de Recherches Histoire du Droit, des Institutions et de la Société	7
Standen en Landen/Anciens Pays et Assemblées d’États	7
Rijksarchief - digitale dienstverlening	7
OPEN ACCESS: JSTOR stelt 6000 e-books en 150+ tijdschriften ter beschikking	8
DIGITALISERING: Algemeen Rijksarchief: 3500 nieuwe beelden uit iconografische collectie	8

Woord vooraf

Geachte lezer,

Een uit de hand gelopen hobby met een prachtresultaat.

Iedere rechtshistoricus ontkomt er niet aan om vroeg of laat eens te snuisteren in de eigen familiegeschiedenis. Meestal blijft dat beperkt. Het laaghangend fruit is snel geplukt en daarna kost het te veel tijd en moeite om verder te zoeken. Bovendien ontbreken meestal de bronnen om echt diep te graven. Dave De ruysscher had echter de bronnen en vooral de moed om twaalf jaar lang verder te speuren. Het resultaat is een boek over de familie de Russe dat teruggaat tot in de elfde eeuw. Wie denkt een loutere familiegeschiedenis te vinden, vergist zich echter zwaar. Het boek geeft een nieuwe kijk op heel wat zaken, zoals bv. de herkomst van de heren van Aalst. Het belangrijkste is echter dat het boek vanuit een microgeschiedenis over de meiers van Temse uit de de Russe familie de economische en algemene geschiedenis van het graafschap Vlaanderen in de periode 1000 tot 1300 herschrijft. Economische en politieke netwerken in Vlaanderen verstrengelden zich tussen maritiem Vlaanderen en het diepere binnenland en vanuit Vlaanderen met Engeland en Schotland. Interessant is ook dat De ruysscher definitief afrekenet met de idee dat tussen handelaars en adel een soort Berlijnse muur bestond. Uiteraard zal niet elke stelling van De ruysscher zonder kritiek blijven. De bronnen zijn vaak schaars en hier en daar zijn andere lezingen mogelijk, maar dat doet niets af aan het baanbrekende van dit werk dat bij momenten leest als een detectiveroman. Warm aanbevolen voor wie in coronatijden een excuus zoekt om leuke lectuur van hoog academisch niveau door te nemen als ware dat een *guilty pleasure*.

Op dat laatste punt wringt wel het schoentje. De ruysscher heeft zijn onderzoek verricht in zijn vrije tijd en zijn boek in eigen beheer uitgegeven en dat zegt veel over het hedendaagse academische klimaat in Vlaanderen. Een leuk boek over de eigen streek dat vertrekt vanuit de eigen familie mag blijkbaar niet meer, zelfs indien het bol staat van vernieuwing en mooie methodologische inzichten. Voor de vorige generatie rechtshistorici die allen nog volop publiceerden in lokale tijdschriften zou zoiets zonder meer aanvaardbaar geweest zijn. Nu moeten Vlaamse rechtshistorici wachten tot hun emeritaat om op lokaal niveau in de eigen taal te gaan werken en hun bevindingen te delen met lokale onderzoekers. Het resultaat is een vervreemding van de realiteit van het dagelijks leven in het verleden, terwijl die net toelaat om eens na te gaan wat al die grote theorieën van toen en nu echt betekenden op het terrein. Voor alle duidelijkheid: internationaal publiceren en een sterkere methodologische invalshoek mogen we niet opgeven. Maar: de slinger is toch wel te ver doorgeslagen. Hopelijk kan het boek van De ruysscher ook een signaal zijn dat lokaal onderzoek wel degelijk hoogstaand kan zijn én daarom waardering verdient van academische overheden en fondsenverstrekkers, zodat we in de toekomst opnieuw meer van dit soort werken mogen zien.

De hoofdredacteur

Dirk Heirbaut

Redactie

Filip Batselé

Laura Mortiers

Pieterjan Schepens

Sebastiaan Vandenbogaerde

Florenz Volkaert

Recent verschenen

D. DE RUYSSCHER

NOORDZEEHANDEL EN MIDDELEEUWS VLAANDEREN

CA. 1000 - CA. 1300

DE FAMILIES DE RUSSE,
VAN GENT EN
DE STRATEN IN SINT-OMAARS,
BRUGGE EN TEMSE

| SKRIBIS

D. DE RUYSSCHER, *Noordzeehandel en middeleeuws Vlaanderen, ca. 1000-ca. 1300. De families de Russe, van Gent en de Straten in Sint-Omaars, Brugge en Temse, Gent, Gent, Skribis, 2020, 410 p., ISBN 9789463969413, € 35.*

Noordzeehandel en middeleeuws Vlaanderen belicht de geschiedenis van drie families uit het graafschap Vlaanderen die in de elfde, twaalfde en dertiende eeuw commerciële relaties ontwikkelden. Leden van de familie 'van Gent', die de heerlijkheid Aalst bezat en de Gentse burggraven leverde, van de Brugse familie de Straten en van de familie de Russe uit Sint-Omaars waren kooplieden. Het graafschap Vlaanderen groeide op het ritme van de overzeese handel. In de twaalfde eeuw kwam de integratie van Maritiem Vlaanderen met Binnen-Vlaanderen, die in de negende eeuw was gestart, ten einde. Het ganse graafschap Vlaanderen was nu economisch op Engeland georiënteerd. Vanaf de jaren 1160 waren de meiers van Temse, die uit de de Russe-familie stamden en met de heren van Aalst waren gelieerd, actief in de Engelse handel vanuit Brugge. Ze sloten aan bij een netwerk van Vlaamse vooraanstaanden dat zich vanaf de late elfde eeuw over Artesië, Vlaanderen, Engeland en Schotland uitstreckte. Competitie tussen edellieden en kerkelijke instellingen en een toenemende controle van steden op de zeehandel dwongen de meiers van Temse tot een heroriëntatie naar riviervaart. De sociale en politieke omwentelingen in Vlaanderen, tussen circa 1000 en omstreeks 1300, hadden alle een impact op de Vlaamse handelsroutes over de Noordzee.

Indien u interesse heeft, kan u het boek aankopen via: <https://www.skribis.be/nl/noordzeehandel-en-middeleeuws-vlaanderen-ca-1000-ca-1300.html>.

Call for Papers

Call for papers: Springer Global Encyclopedia of Territorial Rights

De *Global Encyclopedia of Territorial Rights* is op zoek naar geïnteresseerden om een aantal rechtsgeschiedenisgerelateerde artikels van 3000 à 5000 woorden te schrijven voor de *Encyclopedia*. De *Encyclopedia* is een interdisciplinair project dat territoriale claims vanuit juridische, politieke en sociologische hoek bestudeert. [Algemene informatie](#) en twee voorbeeldartikels vindt u [hier](#) en [hier](#).

Kalender

5 februari 2021 – Verdediging proefschrift 'Fire and life insurance in the Dutch Republic, Development and legal aspects', Delphine Sirks

Op 5 februari 2021 om 13:45 uur aan de VU (Amsterdam) en tevens aan de Universiteit Augsburg promoveert Delphine Sirks op een proefschrift getiteld 'Fire and life insurance in the Dutch Republic, Development and legal aspects'. Zij voerde het onderzoek onder het promotorschap van Prof. Dr. Philipp Hellwege en Prof. Mr J. Hallebeek.

Meer informatie over de verdediging kan u terugvinden via de volgende weblink: https://www.vu.nl/nl/nieuws-agenda/agenda/2021/jan-mrt/05feb_da-sirks.aspx.

Geïnteresseerden kunnen de verdediging via deze [livestream](#) bijwonen.

Expo geschiedenis en de vormgeving van het Leuvense gerechtsgebouw (Leuven)

Naar aanleiding van de recente restauratie van het Leuvense gerechtsgebouw, hebben de provincie Vlaams-Brabant, het Rijksarchief Leuven, de FOD Justitie, Balie Leuven, Stad Leuven en de Regie der Gebouwen een tentoonstelling uitgewerkt over de geschiedenis en de vormgeving van het Leuvense gerechtsgebouw. De expo is vrij en gratis toegankelijk voor het brede publiek iedere vrijdagmiddag (vanaf 16 oktober) tussen 13u30 en 17u. De tentoonstelling heeft ook een digitale pendant online, die via [deze link](#) te raadplegen is.

15-16 april 2021 – ESIL Research Forum (Catania)

Na gezamenlijk overleg heeft het *ESIL Executive Committee* beslist dat het *ESIL Research Forum* uitgesteld zal worden naar 15-16 april 2021. Deze beslissing werd met pijn in het hart genomen, maar de organisatie is zich bewust van de noodzaak om strikt om te gaan met de nodige maatregelen in de strijd tegen COVID19.

British Legal History Conference 2021 (UITGESTELD: 6-9 juli 2022)

Ook de *British Legal History Conference*, die gepland was voor 7-10 juli 2021 te Belfast, zal worden uitgesteld ten gevolge van COVID19. Het organiserend comité heeft besloten om de conferentie te organiseren in juli 2022. In maart 2021 zal het organiserend comité een nieuwe Call for Papers lanceren. Meer informatie over de British Legal History conference vindt u op de website van de [Edinburgh Legal History Blog](#).

Varia

Lancering website 'Cicero gaat verder'

Onlangs is de website www.cicerogaatverder.nl gelanceerd, een online commentaar op het beroemde pleidooi van Cicero ter verdediging van Sextus Roscius uit Ameria, die werd verdacht van vadermoord. Het proces vond plaats in 80 voor Chr., tijdens de dictatuur van Sulla, en had naast strafrechtelijke ook grote politieke implicaties.

De website is ontwikkeld voor docenten, studenten en leerlingen Klassieke Talen - de Pro Roscio Amerino is in Nederland de eindexamentekst van dit jaar! - maar is ook geschikt voor iedereen die zich zelfstandig of in een (online) leeskring wil verdiepen in deze spannende tekst. Het vrij toegankelijke commentaar biedt per paragraaf een vertaling, uitleg over retorische, taalkundige, juridische en historische bijzonderheden, en vertaalhulp.

De auteurs van de website zijn (classici) Lidewij van Gils, Jörn Soerink, Christoph Pieper en Rogier van der Wal, en (jurist) Olga Tellegen-Couperus. Ga kijken hoe Cicero zijn publiek van rechters, tegenstanders en overige toehoorders weet te bespelen!

FED-tWIN vacature HOST-VUB/ARA

Deze vacature vloeit voort uit een recente Belgische financieringslijn gericht op het versterken van onderzoekssamenwerking tussen universiteiten en wetenschappelijke instellingen (zgn. FED-tWIN mandaten). In dit geval betreft het een gecombineerd mandaat van halftijds universitair docent aan de onderzoeksgroep HOST van de VUB en halftijds senior onderzoeker aan het Algemeen Rijksarchief, m.b.t. sociaalhistorisch onderzoek rond vroegmoderne procesvoering. Hoewel formeel toegekend voor opeenvolgende termijnen van vijf jaar, is het geconcipeerd als een mandaat van onbepaalde duur. De deadline voor de kandidaturen is 8 februari a.s.

Meer info kan u terugvinden op de website van de VUB: <https://jobs.vub.be/job/Elsene-Senior-Onderzoeker-positie-AGR-ARAVUB-FED-tWIN-mandaat/641055301/>.

Vacature: Faculteitssecretaris Letteren en Wijsbegeerte (VUB)

Voor de administratieve leiding en organisatie van haar Faculteit Letteren en Wijsbegeerte is de VUB op zoek naar een nieuwe faculteitssecretaris.

Kandidaten kunnen **vóór 20 februari** hun cv, motivatiebrief en hoogst behaalde diploma bezorgen. Meer informatie over deze vacature kan u online terugvinden: <https://jobs.vub.be/job/Elsene-Faculteitsecretaris-Letteren-en-Wijsbegeerte/644709101/>.

7 Assistant Professor vacatures "Geschiedenis" (Univ. Groningen)

Een uitzonderlijke generatiewissel aan de vakgroep Geschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen heeft geresulteerd in maar liefst 7 Assistant Professor vacatures in uiteenlopende onderzoeksgebieden, gaande van Oudheid tot Moderne Geschiedenis. Een lijst van de vacatures met bijkomende informatie kan u hier terugvinden: <http://www.hsozkult.de/job/id/job-95116>.

Vacature: juridisch medewerker (Algemeen Rijksarchief)

Voor de juridische omkadering en ondersteuning van het SODHA (*Social Sciences and Humanities Data Archive*) project is het Algemeen Rijksarchief op zoek naar een juridisch medewerker.

Kandidaten dienen te beschikken over een diploma van Master in de rechten en kunnen nog tot en met **11 februari** solliciteren door hun dossier (cv, diploma, uittreksel uit het strafregister) over te maken aan recruit@arch.be.

Meer informatie over deze vacature kan u hier terugvinden: https://www.belspo.be/belspo/organisation/doc/Job/20210211_Ara_jurist.pdf.

Centre de Recherches Histoire du Droit, des Institutions et de la Société

De *Cahiers du CRHiDI*, uitgegeven door de collega's van de USL-B, die werden gepubliceerd tussen 2003 en 2011 zijn voortaan in *open access* online consulteerbaar op het portaal van de wetenschappelijke tijdschriften/Portail de Périodiques Scientifiques (PoPuPs): <https://urlz.fr/erNs>

Standen en Landen/Anciens Pays et Assemblées d'États

Op 1 oktober 2020 verzorgde prof. dr. Sedivy voor Standen en Landen/Anciens Pays et Assemblées d'États een lezing met als titel *The Public Response to International Insecurity 1830-1848*. De lezing werd op Youtube geplaatst, waar u ze kan herbekijken. U vindt de opname via volgende link: ['The public response to international insecurity 1830-1848' by M. Sedivy - YouTube](#).

Rijksarchief - digitale dienstverlening

Het Algemeen Rijksarchief doet een oproep aan alle onderzoekseenheden geschiedenis, kunstgeschiedenis en rechtsgeschiedenis om via het e-mailadres diva@arch.be contact op te nemen in verband met de optimalisering van de digitale dienstverlening. In het licht van de coronacrisis is tijdens de voorbije weken het online aanbod reeds aanzienlijk toegenomen. In het kader van de verdere uitbouw van de digitale leeszaal, wordt onderzoekers gevraagd:

- 1. met het oog op projecten, seminaries, enz. - voorstellen te doen inzake digitalisering**, om zo de behoeften van de academische wereld beter te kunnen inschatten. In het kader van het door BELSPO gefinancierde programma Digit04 levert het Rijksarchief reeds grote inspanningen om belangrijke bronnenreeksen te digitaliseren. Het tracht hierbij te houden met de desiderata van uiteenlopende groepen gebruikers. Voorstellen moeten de volgende elementen bevatten: duidelijke identificatie van de te scannen bestanddelen, doelstelling (seminarie, onderzoeksproject, enz.) en omvang van de gebruikersgroep.
- 2. na te gaan of er in het kader van onderzoeksprojecten, doctoraten, enz. (delen van) reeds gescande bestanden op aanvraag online ter beschikking kunnen gesteld**

worden. Een aantal archieven zijn al gedigitaliseerd en vormen als het ware een slapend kapitaal. [In bijlage](#) vindt u een selectie van de voornaamste bestanden uit deze ‘reserve’.

Via de zoekrobot kunnen onderzoekers een volledig overzicht krijgen door enkel “alleen gedigitaliseerde archiefbestanden” aan te vinken en dan via de filters te verfijnen op bewaarplaats, type bestand, enz. Op die manier kan men zowel de bestanden te zien die op internet beschikbaar zijn als die op intranet (enkel in de leeszaal) kunnen worden ingezien. Bij de laatste categorie verschijnt een boodschap of kan men enkel de thumbnails zien. Na het klikken op deze kleine afbeeldingen zal de viewer niet openen en kunt men het document niet online consulteren.

Deze informatie mag verder verspreid worden. Aanvragen (en alle andere communicatie over digitale valorisatie) gebeuren via het eerder vermelde e-mailadres diva@arch.be.

OPEN ACCESS: JSTOR stelt 6000 e-books en 150+ tijdschriften ter beschikking

Naar aanleiding van de COVID19-crisis heeft JSTOR 6.000 e-books en meer dan 150 tijdschriften via *open access* beschikbaar gesteld. Een rechtshistorische selectie kan u [hier](#) terugvinden. JSTOR heeft verschillende van deze open access mogelijkheden tijdelijk verlengd tot 30 juni 2021. Een volledige lijst vindt u [hier](#).

DIGITALISERING: Algemeen Rijksarchief: 3500 nieuwe beelden uit iconografische collectie

Het Algemeen Rijksarchief van België heeft 3500 nieuwe beelden uit haar iconografische collectie [online](#) gezet. Deze nieuwe digitale documenten zijn heel verscheiden naar vorm en inhoud, en beslaan meer dan drie eeuwen geschiedenis.

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be. Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 400 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, stuur dan een e-mail naar [de redactie](#). Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden. Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze nieuwsbrief laten verspreiden, mail dan naar: courant@ugent.be